

Galilea. 153

Litúrgia, pastoral, vida cristiana

Doneu-me la fe dels meus pares

Vittorio Scelzo:
«El repte és
aprendre a envellir
mirant al futur i no
al passat, envellir
d'una manera
somiadora»

Número 29
gener-febrer de 2023
5,75 €

Sumari:

5
11

6
12

8
14

9
15

10
16

11

12

14

15

16

I al web (<http://galilea.153.cpl.es>)

Any 5. Número 29
gener-febrer 2023

Edita:

Centre de Pastoral Litúrgica
de Barcelona

Periodicitat:

6 números l'any

Subscripció anual

2022/2023:

En paper: 33,00 €

Online: 23,00 €

Preu d'aquest exemplar:

5,75 €

Direcció:

Quiteria Guirao Abellán
qguirao@cpl.es

Equip responsable:

Antoni M.C. Canal
Lino Emilio Díez Valladares
Maria Guarch
Dani López
M. Àngels Termes
Joan Torra

Consell assessor:

Natàlia Aldana
Dolores Aleixandre
Elisenda Almirall
Benjitu Bareto
M. Antònia Bogónez
Anna-Bel Carbonell
Paula Depalma
Albert Dresaire
Manolo Juárez
Jordi Julià
Montserrat Lluveras
Tere Martín
Carme Munté
Juan Carlos Pérez
Marta Pons

Adreça:

Centre de Pastoral Litúrgica
Diputació 231
08007 Barcelona
Tel. 93 302 22 35
wa: 619741047
cpl@cpl.es

Web:

<https://galilea.153.cpl.es/>

Fotografia de la portada:

CNS / Paul Haring

Dibuix plana 2:

Juan Carlos Pérez

Seguiu-nos a les xarxes
socials: @CPLeditorial

TRANSMISSORS DE LA FE

Transmetre la fe de pares a fills ens enllaça amb totes les generacions que han cregut en Déu. Però, ¿en quin moment estem ara? És una bona pregunta que requeriria un estudi sociològic, i no és funció d'aquesta revista plantejar-lo. Ara bé, sí que podem aprofundir en les arrels de la nostra fe, de cadascú de nosaltres, i quin paper han representat aquells i aquelles que ens han precedit.

Aquí és on trobem els familiars més propers. De manera especial la gent gran i avis, que en molts casos ens han acompanyat des de la nostra infantesa en la descoberta del transcendent. No sempre és així, però val la pena tenir una mirada més àmplia i reconèixer altres persones adultes que ens han mostrat el camí de la fe. Reconèixer-les i valorar la vida fecunda que ens han ofert.

D'altra banda, quan ens fem grans és bo que aprenguem a descobrir tot allò de positiu que podem viure i transmetre, l'alegria que podem donar als altres, les ganes de continuar atents a la realitat, la pau que podem viure en la feblesa. I en tot això, la mà amorosa de Déu, que és el Pare que ens porta als braços. Més enllà de tot, i ens passi el que ens passi, hi és Ell, que ens ofereix la seva vida per sempre.

Gent gran, transmissora de la fe

En el contingut de la revista, la [Concepció Huertas](#) ens parla del Déu dels nostres pares en la fe, en el mateix sentit que el Senyor ho va fer en presentar-se a Moisès, que nosaltres som una baula més d'una llarga cadena que no s'ha interromput mai. I la [M. Carme Massé](#), a partir del quart manament (honraràs pare i mare), valora, per a la societat actual, l'amor intergeneracional i entrega generosa com a l'únic camí per conèixer l'amor que Déu ens té.

L'entrevista de la [Carme Munté](#) a [Vittorio Scelzo](#), responsable de la pastoral de la gent gran en el Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida del Vaticà, ens apropa al magisteri del Papa, al que defineix com un ancià que construeix somnis. [Enric Termes](#) ens recorda la tasca tant important que fan les i els catequistes més grans també reivindica la necessitat d'una pastoral de la gent gran ben atenta als aspectes particulars de les seves vides. D'altra banda, [Álvaro Medina](#) ens presenta *Vida Creixent* i les Jornades Mundials del Avis i Gent Gran.

La [Mercè Solé](#) comenta el documental *100 días amb la Tata*, una experiència d'estima i cura durant el temps de confinament. I la [Dolores Aleixandre](#) tanca la revista obrint-nos a les esperances de Simeó i Anna.

Les nostres seccions de formació, pregària i lectures també us esperen en aquestes pàgines.

Bona i fructífera Quaresma!

QUITERIA GUIRAO ABELLÁN
qguirao@cpl.es

GENT GRAN, TRANSMISSORA DE LA FE

El bisbe Ambròs de Milà (339-397) va escriure un *Tractat sobre l'evangeli de Sant Lluc*. Una obra preciosa on va desgranant perícopes rere perícopes, i a vegades paraula per paraula, el sentit que troba en el text inspirat. En aquell moment els llatins encara no estàvem acostumats a aquesta exegesi; la feien els grecs perquè el text bíblic els era més proper perquè va ser escrit en la seva llengua grega, mentre que a Occident s'havia de traduir al llatí. Doncs bé, en el llibre segon d'aquesta obra (2,58-62) fa el comentari d'aquella entranyable escena on Jesús és presentat al Temple i el reben els ancians Simeó i Anna (*Lluc 2,22-40*). Mireu quin comentari més bonic i profund sobre com aquests ancians són també transmissors –profetes, diu ell!– de la fe.

58. «Hi havia llavors a Jerusalem un home que es deia Simeó. Era un home just i pietós, que esperava que Israel seria consolat». No tan sols els àngels i els profetes, els pastors i els parents, sinó també els ancians i els justos aporten el seu testimoniatge al naixement del Senyor. Qualsevol edat, un i altre sexe, els esdeveniments miraculosos en donen fe: una Verge engendra, una estèril dona llum, un mut parla, Isabel profetitza, el mag adora, el nen reclòs en el si matern salta de goig, una vídua dona gràcies i un just espera. Amb raó se l'anomena just, perquè no esperava la gràcia per a ell, sinó per al poble, desitjant per la seva banda ser lliurat dels llaços d'aquest cos fràgil, però esperant veure el Messies promès, perquè ell sabia que «eren feliços els ulls que veuen el que vosaltres veieu!» (*Lluc 10,23*).

59. «Ara, diu, deixa que el teu servent se'n vagi en pau». Pensa en aquest just, tancat, per dir-ho així, a la presó d'aquest cos pesat i que desitja alliberar-se'n per començar a estar amb Crist: «Tinc el desig d'anar-me'n i d'estar amb Crist, cosa incomparablement millor» (*Filipenses 1,23*). Però el qui vol ser alliberat ha de venir al temple, ha de venir a Jerusalem, ha d'esperar l'Ungit del Senyor, ha de rebre a les mans la Paraula de Déu i estrènyer-la amb els braços de la seva fe. Aleshores serà alliberat i no veurà la mort perquè ha vist la vida.

60. Considera quina abundància de gràcies ha vessat sobre tothom el naixement del Senyor i com la profecia ha estat negada als incrèduls (cf. *1 Corintis 14,22*), però no als justos. Heus ací com Simeó profetitza que nostre Senyor Jesucrist ha vingut per a la ruïna i per a la resurrecció de molts, per fer

entre els justos i els injustos el discerniment dels mèrits i, d'acord amb el valor dels nostres actes, com a jutge veritable i just decretar càstigs i premis.

61. «I a tu mateixa, diu, una espasa et traspasarà l'ànima». Ni l'escriptura ni la història ens ensenya que Maria hagi emigrat d'aquesta vida patint el martiri en el cos; ja que no és l'ànima, sinó el cos el que pot ser transverberat per una espasa material. Això ens mostra, doncs, la saviesa de Maria, que no ignora el misteri celestial; ja que «la Paraula de Déu és viva i eficaç. És més penetrant que una espasa de dos talls: arriba a destriar l'ànima i l'esperit, les articulacions i el moll dels ossos; discerneix les intencions i els pensaments del cor» (*Hebreus 4,12*); perquè tot en les ànimes està nu i descobert per al Fill, al qual no se li escapen els secrets de la consciència.

62. Així, Simeó ha profetitzat, i havien profetitzat també una dona casada i una verge; ho havia de fer també una vídua perquè no faltés ni el sexe ni l'estat de vida. Per això ens és presentada Anna: els mèrits de la seva viduïtat i de la seva conducta ens indueixen a creure que va ser considerada digna d'anunciar que havia vingut el Redemptor de tothom. Com que hem descrit els seus mèrits en un altre lloc, quan vàrem tractar sobre les vídues [Ambròs els havia dedicat tot un tractat], no creiem oportú repetir-ho ara aquí, perquè volem exposar altres coses. No és perquè sí que s'han esmentat els vuitanta-quatre anys de la seva viduïtat, ja que aquestes set dotzenes i dues quarantenes semblen indicar un nombre sagrat.

EL DÉU DELS NOSTRES PARES

CONCEPCIÓ HUERTA VALLÈS

La nostra generació és una baula més d'una llarga cadena, que no s'ha interromput mai i que, per la força de l'Esperit, sostindrà l'anella que segueix i així, successivament, fins a la fi dels temps

Fotografia: Antoni M.C. Canal

La fe que professem arrela en la fe d'Israel, explicitada en el conjunt dels setanta set llibres que formen la Bíblia. Israel, un poble situat a l'Orient Pròxim, ara fa més de quatre mil anys, en un esdeveniment cabdal de la seva història, com és el seu alliberament de l'esclavatge a Egipte, descobreix, d'una banda, la intervenció de Déu mateix, a qui reconeix com a únic Déu i Senyor; de l'altra, experimenta que Déu l'ha elegit com el seu Poble. Déu, que s'havia presentat a Moisès a la muntanya de l'Horeb dient: «Soc el Déu del teu pare, el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac, el Déu de Jacob», i amb el nom: «Jo soc el qui soc», estableix una Aliança amb el seu poble, en funció de la qual, el Senyor li serà sempre fidel; i el poble confiarà en el Senyor i complirà els seus manaments.

El sentit enigmàtic del nom del Senyor es fa entenedor a mesura que Ell es va manifestant en la història d'Israel i parlant per boca dels seus profetes, que anuncien la vinguda del Messies, el Salvador. Aquest anunci es fa realitat, ara fa poc més de dos mil anys: el Fill de Déu, «Jo soc», per obra de l'Esperit Sant, s'encarna en el sí de Maria de Natzaret, a través de la qual arrela en la cultura jueva i es circumcidat, com a signe de pertinença a la fe i al poble d'Israel i educat segons la fe dels seus pares. En l'edat adulta va ser tingut per un profeta. Ell ens revelà el vertader rostre de Déu: el de Pare, i ens ensenyà a invocar-lo com a tal. Segons l'evangeli de Joan, Jesús s'autoaplica el nom de Déu revelat a l'Horeb: «Jo soc, el camí, la veritat i la Vida» «Jo soc la Llum del món», «Jo soc el Bon Pastor», etc. Per aquesta raó, entre d'altres, va

ser condemnat a morir clavat en creu i, al tercer dia, ressuscità. La mort i la resurrecció de Jesús són el signe d'una nova Aliança: ara, amb l'home i amb tota la humanitat. L'Església, per l'acció de l'Esperit, esdevé el nou Poble de Déu.

La fe en Jesús de Natzaret, el Crist, el Fill del Déu viu, ens vincula a una llarga filera de generacions, d'homes i dones d'arreu del món que han cregut abans que nosaltres. Des d'Abraham fins als nostres dies. La nostra generació és una baula més d'una llarga cadena que no s'ha interromput mai i que, per la força de l'Esperit, sostindrà l'anella que segueix, i així successivament fins a la fi dels temps. Aquesta cadena, de fet, va ser iniciada per Déu «al principi», a l'albada dels temps, amb la creació del món i, sobretot, amb la creació de l'home i de la dona, fets a imatge i semblança seva, amb els quals establí una relació privilegiada que perdura en el temps.

Amb tota propietat, podem parlar del Déu dels nostres pares (en la fe) en el mateix sentit que el Senyor ho va fer al presentar-se a Moisès. Ara és el nostre temps per anunciar «allò que hem vist i sentit» (1 Joan 1,3) a la generació que ens segueix. No estem sols. «El Senyor és amb nosaltres, fins a la fi del món» (Mateu 28,20). Ell no envelleix mai.

VITTORIO SCELZO: ENVELLIR MIRANT EL FUTUR

CARME MUNTÉ MARGALEF

Des del minut zero del seu pontificat, el papa Francesc ha criticat la cultura del descart, que margina les persones que no són productives. Entre elles, els ancians. I per a posar-los en el lloc que els correspon, ha instituit la Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran, amb motiu de la festivitat de santa Anna i sant Joaquim.

Durant l'any passat, a més, va dedicar una sèrie de catequesi sobre el sentit i el valor de la vellesa, en les quals va parlar d'un tema tan important com és el de l'aliança intergeneracional: «Si els ancians es repleguen en la seva melancolia i renuncien a somiar, els joves no podran veure més enllà del seu *smartphones*». Per contra, «els ancians estan cridats a comunicar els seus somnis, perquè a partir d'ells els joves puguin eixamplar horitzons i prendre decisions que obrin camins de futur».

També el Dr. Vittorio Scelzo, responsable de la pastoral de la gent gran en el Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida del Vaticà, té grans somnis per als ancians.

Diu el papa Francesc que «una societat mostra el seu nivell de civilització per la forma com tracta i acull els ancians». Des d'aquesta perspectiva, ¿com definiria la nostra societat?

El que diu el Papa és molt important i m'agradaria subratllar que la frase original és del papa Benet, que la va dir pocs mesos abans de la seva renúncia. És magisteri de dos papes! Si haguéssim de mesurar el nivell de civilització de la nostra societat per com tracta i acull els ancians, hi hauria moltes coses a dir. Des del principi del seu magisteri, el papa Francesc parla dels descartats i, en aquest sentit, un col·lectiu descartat és el dels ancians. Hem vist com la societat els va tractar durant la pandèmia de la Covid-19, amb tants ancians morts en solitud en les residències. Si mirem com els ancians són descartats,

entenem bé que tenim una gran feina pendent.

¿Quines són les principals problemàtiques que marginen a la gent gran: solitud, bretxa digital...?

La bretxa digital és un gran problema, perquè la societat es converteix en inaccessible per a la gent gran. En molts casos hi ha drets que no es poden gaudir i, en aquest sentit, hi ha una gran feina a fer perquè el món digital sigui accessible als ancians. Dit això, jo diria que la solitud és encara el desafiament més gran. En la família hi ha una crisi horitzontal de separació entre matrimonis, però també vertical, amb una gran bretxa entre els pares grans i

els fills adults. Això és una línia divisòria que travessa les nostres famílies i també ha de ser abordat. Moltes vegades passa que els fills adults abandonen els seus pares, és una llàstima! És necessari que cadascun de nosaltres recordi el quart manament: «Honraràs pare i mare».

¿Quina és la importància de conviure, com es feia antigament, diverses generacions juntes d'una mateixa família?

Aquest model de convivència de diverses generacions sota un mateix sostre funcionava quan els ancians eren pocs, però és que avui dia, a Europa, ja gairebé són el 25% de la societat. Per tant, cal pensar models

«Els joves no resaran com ho feien els seus avis, perquè la fe ha de ser inculturada i transmesa a les noves generacions amb el seu propi llenguatge»

nous com la convivència entre ancians –amics que comparteixen els seus recursos i se sostenen en les seves necessitats– o tants joves migrants que cuiden gent gran. Cal treballar amb la fantasia de l'amor per imaginar solucions noves.

¿L'Església com pot afavorir i donar oportunitat perquè la gent gran recuperi un lloc central i protagonista? ¿Cal promoure i impulsar una renovada Pastoral de la gent gran?

El papa Francesc ens indica que l'Església ha de fer una gran feina de conversió per situar els ancians com a centrals en la vida de les comunitats cristianes. El primer és adonar-se que la realitat ha canviat d'una manera radical. No podem continuar pensant que els ancians són persones que necessiten la nostra cura. La gent gran constitueix la majoria de la gent que va a missa el diumenge. Per tant, hem de pensar quina pot ser la seva missió dins de la comunitat. Quan siguem capaços d'entendre que els ancians són necessaris i que tenen una missió i paper central dins de la comunitat, deixarem de descartar-los. En aquest sentit, un instrument molt útil són les catequesis que el Papa va dedicar l'any passat a la gent gran i en les quals va intentar desenvolupar una espiritualitat de la vellesa. En la Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran de l'any passat ens va recordar que tots sabem que envellirem, però ningú ens ensenya com fer-ho, no hi ha escoles per a envellir. Per això, hi ha la necessitat de desplegar una espiritualitat pròpia de l'edat anciana.

¿Quin és el protagonisme i aportació concreta dels avis

com a transmissors de la fe a les noves generacions?

En aquest temps de guerra a Ucraïna i en altres llocs del món, els avis tenen el gran repte de recordar la importància de lluitar per un món en pau. El desafiament més important dels nostres avis va ser construir una Europa en pau. Va ser possible després de la derrota total que va suposar la Segona Guerra Mundial. Avui dia, els ancians tenen la missió de recordar als joves que es pot construir un món en pau, un món on els drets siguin respectats, on es reforcin els valors democràtics, on l'Església tingui una paraula per a tots, especialment per als pobres. També els ancians tenen la missió d'ensenyar a perdre, a entendre que no sempre podem vèncer totes les batalles, que en tota vida hi ha moltes derrotes que hem de saber acceptar, perquè les derrotes també formen part de la vida, però no són la fi de la vida. Que també es pot continuar agraint si no tot va com havíem imaginat. Que el centre no soc sempre jo i que val la pena tenir cura dels altres.

¿Quines accions i gestos, com ensenyar les oracions bàsiques, poden ser germen de fe?

El Papa insisteix molt en la importància de mantenir vives les arrels del poble, de la família, i transmetre la fe, també les oracions. No obstant això, cal tenir clar que els joves no resaran com ho feien els seus avis fa cinquanta anys, perquè la fe ha de ser inculturada i transmesa a les noves generacions amb el seu propi llenguatge. El que han de comunicar els avis als seus nets és la tendresa, l'abandó i la confiança en Déu, la fragilitat, els somnis, la pau.

¿Ensenyar en la fragilitat i la vulnerabilitat xoca amb la nostra societat, que es creu invencible i autosuficient?

En qualsevol moment tots podem descobrir-nos vulnerables i és en aquest moment quan ens adonem que formem part d'una germanor, que tots som germans. Les persones necessitem els altres i necessitem Déu, no ens bastem per nosaltres mateixos. En aquest sentit, els ancians poden ensenyar els seus nets a resar. No es tracta d'ensenyar-los el rosari, sinó d'encomanar-se al Senyor, d'entendre que necessitar els altres no és cap vergonya. Tots som éssers necessitats de ser sostinguts per Déu.

¿Quin és el testimoni del papa Francesc, que als seus 86 anys dirigeix i inspira el present i futur de l'Església catòlica?

El papa Francesc és un ancià que construeix somnis. Penso en el missatge de pau que va portar al Congo i Sudan del Sud en el seu viatge del 31 de gener al 5 de febrer. En el gest que va tenir al Vaticà de besar els peus als líders enfrontats a Sudan del Sud amb la finalitat d'encoratjar el procés de pau al país africà. També en tots els seus missatges per demanar el final de la guerra a Ucraïna. El papa Francesc és un profeta, perquè mira el futur amb els ulls de Déu.

«100 DÍAS CON LA TATA», DESCOBRINT EL TRESOR AMAGAT

MERCÈ SOLÉ TEY

Fotografía: Miguel Ángel Muñoz

És ben interessant la pel·lícula (o potser hauria de dir el documental) que el polifacètic actor Miguel Ángel Muñoz ha fet sobre la «Tata», la germana de la seva besàvia que va tenir cura d'ell quan era petit i que, ara, nonagenària, viu sola, i que podeu trobar a Filmin o a Netflix.

El vincle mutu d'estimació porta Miguel Ángel a aproximar-s'hi, a vetllar perquè estigui ben atesa, a dedicar-li temps i a intentar satisfer els seus desitjos. Amb l'inesperat confinament per la pandèmia es trasllada al seu pis per poder garantir-ne l'atenció.

Aquests 100 dies de convivència i de mútua companyia fan revifar la Tata, que es troba cada dia una mica millor, que està sempre d'excel·lent humor, i que s'acaba convertint en una estrella de les xarxes socials. Per contrast, el seu cuidador va notant que tenir cura d'un altre de vegades és un esforç que comporta un gran desgast, físic, psíquic i emocional. La tensió entre cuidador i cuidada està magníficament expressada.

D'aquesta experiència en ressaltaria alguns aspectes. En primer lloc, que la Tata, una dona molt senzilla, que ha treballat tota la vida com a cuidadora o fent neteja, que, com en tants d'altres casos, li ha quedat una pensió amb la qual no es pot viure, és un testimoni d'alegria i de servei, que és també una crida per en Miguel Ángel. Una crida que recorda el final del text del bon samarità: «Vés, i tu fes igual». I

Miguel Ángel ho fa. És una estimació que dona fruit i desgasta, a parts iguals, però que fa créixer.

L'altre és que les qüestions explícitament cristianes s'exposen a la pel·lícula, però s'hi passa de puntetes, sense aprofundir-hi gaire. La Tata és dona de fe, de parlar a la imatge de la Mare de Déu que té a casa, de confiar en el futur, d'agrair, de posar-se en mans de Déu i d'acceptar la mort. I és aquesta acceptació serena el que admira Miguel Ángel. La Tata va a missa, però no sembla que el relat cristià –representat a la pel·lícula per un capellà– susciti gaire interès al director.

«Es neix, i naixem per morir» diu la protagonista. Aquesta naturalitat en no defugir el que és llei de vida és el que aporta pau a l'angoixa de Miguel Ángel, que, a banda de no saber com podrà donar continuïtat a les atencions a la Tata, no sap tampoc com podrà entomar la seva mort. La vida, diu l'autor, és molt senzilla: «En aquests 100 dies el temps de major felicitat ha estat, simplement, estar junts».

Estimació real, confiança total, parar atenció a les persones que ens envolten, cuidar i deixar-se cuidar. Encara que hi hagi dolor pel mig. Una altra manera de parlar de les Benaurances. ¿O no?

HONRA EL TEU PARE I LA TEVA MARE: AGRAIR EL PASSAT I CONSTRUIR EL FUTUR

M. CARME MASSÉ GARCÍA

Fotografia: Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida

«Honra el pare i la mare, com t'ha manat el Senyor, el teu Déu. Així tindràs llarga vida i seràs feliç en el país que et dona el Senyor, el teu Déu» (*Deuteronomi 5,16*)

En els dies que ens ha tocat de viure crec que estem davant del manament més desconcertant. ¿Com explicar a les noves generacions què és honrar?, ¿qui és avui pare i mare? I el més preocupant de tot, ¿què té a veure amb ser feliç en la societat de consum, la fama, el plaer i la joventut?

Es tracta d'un manament clau per comprendre els altres, la frontissa entre la reverència a Déu (els tres primers) i la justícia universal (els sis darrers), perquè l'amor intergeneracional –gratuït i incondicional– i l'entrega generosa són l'únic camí per conèixer l'amor que Déu ens té i per construir un món més just per a tots.

Comencem pel més simple «honrar» (*«kabēd»*), un verb que, en la Sagrada Escripura, s'aplica fonamentalment a Déu... i als pares. Un sa exercici de reconeixement de la grandesa, la rellevància, el lloc privilegiat que ocupen en les nostres vides que, alhora, ens ensenya a reconèixer el nostre propi lloc en el món. És el moment de deixar de dependre i començar a agrair i adonar-se de la pròpia responsabilitat amb el futur. Perquè honrar és reconèixer, i aquest reconeixement implica

necessàriament respecte i atencions, amb delicadesa, perquè és gran la fragilitat que tenim entre mans. És interessant veure que no es pressuposa l'estima i l'afecte, que ja sabem que les relacions humanes són fràgils i imperfectes. Honrar ennobleix a qui honra i humanitza aquestes fràgils relacions.

Però, ¿a qui hem d'honrar? Pare i mare, en el context veterotestamentari són qui ens transmeten la vida, la fe, les tradicions. Aquest manament ens invita a mirar la nostra pròpia història de salvació i reconèixer els qui ens han donat la vida, els qui ens han ensenyat a viure i ens han ajudat a descobrir qui som. Pares, mares, avis, educadors, formadors, companys de camí... Honrar-los, atendre'ls, escoltar-los, sostenir-los, ens enforteix les arrels, dona sentit al que som i llum per enfrontar un futur cada vegada més incert.

Honrar i ser honrats, atendre i ser atesos, una eterna cadena solidària entre les generacions passades, presents i futures. És el batec que no ha d'aturar-se mai en el cor de carn de la nostra societat, el que ens manté vius... «i seràs feliç» (*Deuteronomi 5,16*). No hi ha altre camí.

Donació i misteri

Comença l'any i això parla d'un nou inici, de formes noves de veure la vida i de rebre el misteri que se'ns ofereix. Déu se'ns brinda –com sempre i de forma nova– en una donació d'ell mateix capaç de renovar totes les coses. Recordem-ho: Déu actua a través del Crist en la litúrgia. I ens transforma en noves creatures.

La litúrgia és així un esdeveniment performatiu i creatiu al qual ens acostem amb el desig de ser trobats; això és així perquè «abans de la nostra resposta a la seva invitació –molt abans– hi ha

el seu desig de nosaltres: potser ni tan sols en siguem conscients, però cada vegada que anem a missa, el motiu principal és perquè ens atrau el desig que Ell té de nosaltres. Per part nostra, la resposta possible, l'ascesi més exigent és, com sempre, la de lliurar-nos al seu amor, la de deixar-nos atraure per Ell. Certament, la nostra comunió amb el Cos i la Sang del Crist ha estat desitjada per Ell en l'Últim Sopar» (*Desiderio desideravi* 6).

Celebrar junts

La litúrgia ens garanteix la possibilitat de la trobada. Es tracta d'una trobada amb Déu que se'ns ofereix, amb la comunitat en totes i cadascuna de les seves persones, amb la comunió dels sants i amb la creació sencera que s'obre a la salvació. Es tracta d'una trobada que es fa celebració i festa; que es fa menjar i beguda compartits, i que ens fa d'aquesta manera a tots partícips de l'amor i de la vida transfigurada: «... el seu desig

infinat de restablir aquesta comunió amb nosaltres, que era i continua essent el seu projecte original, no es podrà saciar fins que tota persona «de tota tribu, llengua, poble i nació» (*Apocalipsi* 5,9) hagi menjat el seu Cos i begut la seva Sang: per això, aquesta mateix Sopar es farà present en la celebració de l'Eucaristia fins al seu retorn» (*Desiderio desideravi* 4).

LA FE NO ES JUBILA: SER ACOMPANYADA I TESTIMONIADA

ENRIC TERMES FERRÉ

Fotografia: Fons fotogràfic del CPL

M'agrada dir que els cristians i les cristianes no fem vacances perquè en qualsevol lloc i moment som cridats a ser testimonis de la nostra fe. Per la mateixa lògica, els cristians i cristianes no ens jubilem encara que tinguem l'edat legal per cobrar una jubilació. Això té les seves conseqüències en la transmissió de la fe, també per a i amb la gent gran.

El *Directori per a la catequesi* del 2020, document que orienta la pràctica catequètica per a tota l'Església, quan parla de «catequesi amb la gent gran» (núms. 266-268), planteja dues dimensions: la gent gran com a receptora de catequesi, és a dir, necessitada de ser acompanyada en aquest moment de la seva vida; i, alhora, com a testimoni i transmissora de la fe.

«Cal adreçar una catequesi adequada a la gent gran, ben atenta als aspectes particulars de la seva vida» (267). La vida evoluciona, les circumstàncies i els reptes van canviant. Si aquest vida entra en diàleg amb la fe, la fe ha d'acompanyar-la i il·luminar-la, per això la gent gran ha de tenir a l'abast elements que l'ajudin a que aquesta etapa vital sigui il·luminada, alimentada i acompanyada a la llum de la fe, i tant de bo que això es faci en companyia i compartint-ho amb altres persones que estan vivint un moment similar.

Penso i agraeixo el treball que moviments i grups de gent gran fan perquè hi hagi espais on compartir vida; aprofundir i actualitzar la fe; sortir de la soledat i, a vegades, del sentit d'inutilitat que potser les aclapara; descobrir-se, en definitiva, acollides i reconegudes en i per la comunitat.

D'altra banda, el *Directori* diu que «la Sagrada Escriptura presenta la gent gran creient com a símbol de la persona rica en saviesa i respecte a Déu, és a dir, com a dipositària d'una experiència profunda de vida que la fa d'alguna manera catequista natural de la comunitat» (268).

L'edat no és un impediment, sinó un moment oportú per tenir cura de la pròpia fe i ser-ne testimoni en el dia a dia, d'intercedir pels altres en la pregària, d'estar a prop dels necessitats (que no ho són només per raons econòmiques). L'experiència de vida i fe afavoreix que puguin ser testimonis senzills i fermes per a aquells que els envolten (sovint uns fills allunyats de la fe o uns nets analfabets de la fe), un testimoniatge que ja es viu en la quotidianitat de la vida o bé acompanyant el camí de fe de les joves generacions d'infants, joves i també adults. Molt sovint esdevenen «memòria» i possibilitat de futur per a la transmissió de la fe de generació en generació.

Vídeos formatius de Jornades de catequesi; articles i documents relacionats amb la catequesi: <https://bit.ly/3YiF9ZU>

«VIDA ASCENDENTE», MOVIMENT DE GENT GRAN I JUBILATS

ÁLVARO MEDINA DEL CAMPO

Des del moviment de *Vida Creixent* volem, en primer lloc, donar-vos les gràcies per recordar-vos de la gent gran.

Som un moviment laic dedicat a la gent gran i jubilats. La nostra activitat està orientada a fomentar en grups parroquials l'amistat, l'espiritualitat i l'apostolat, que són els pilars del nostre moviment.

Vie Muntant va néixer a París a començament dels anys 50 del segle passat. Un grup d'homes i dones jubilats, es preguntaven: ¿Què podem fer nosaltres a l'Església? L'Esperit Sant va voler animar-los a treballar, amb i per la gent gran dins de l'Església, estenent-se per tot el món en els cinc continents. A Espanya va començar en els anys 80 amb els noms de *Vida Ascendente*, *Vida Creixent* a Catalunya i *Bizian Gora* al País Basc.

La situació demogràfica del món ha canviat molt des de llavors, avui dia la natalitat és molt menor i l'esperança de vida molt major, fet que està produint, en la població mundial, una situació que mai s'ha donat en la història de la humanitat. Això fa que tota activitat que es realitza amb i per la gent gran sigui més necessària que mai.

Vida Ascendent està, per dir-ho d'alguna manera, «en el centre de l'huracà». La cura de l'espiritualitat de la gent gran, acompanyar-nos en aquests temps tan especials, es fa més necessària que mai.

El papa Francesc està treballant amb molta intensitat per a alertar l'Església i la societat sobre la necessitat de conèixer i afrontar la nova situació de la població mundial. El gener del 2020 va convocar a Roma el primer congrés de la pastoral de la gent gran amb el nom «La Riquesa dels anys». Hi va demanar a totes les Conferències Episcopals del món que desenvolupessin una pastoral de la gent gran. El mes

de maig del passat 2022 la Conferència Episcopal Espanyola va publicar el document *L'ancianitat: riquesa de fruits i benediccions* amb orientacions per a aquesta pastoral. *Vida Creixent* forma part d'aquest document i estem col·laborant amb les diòcesis per al seu desenvolupament.

És important participar en totes les trobades que es promouen enfocades a la gent gran. Visibilitzar la gent gran és de vital importància, ja que tenim la missió preciosa i necessària de transmetre la fe als que venen darrere nostre en el camí de la vida.

Recentment, s'ha publicat el llibre *La força de la fragilitat* que conté totes les catequesis que el papa Francesc ha donat sobre la gent gran, són una joia que tots hauríem de llegir. Així mateix, les Jornades dels Avis i la Gent Gran, convocades anualment pel Papa, són un nou indicador de la seva preocupació per a la gent gran i ens ha animat a participar en la seva celebració en totes les diòcesis.

Des de *Vida Ascendente*, *Vida Creixent* a Catalunya, us animem a tots els que heu arribat a l'edat de la jubilació, que sou uns joves veterans i que teniu molta vida per davant, a participar en la missió important de transmetre la fe als més joves i als coetanis, assistint en les trobades de gent gran i seguint les orientacions de la pastoral de la gent gran, on vosaltres tingueu més afinitat.

Recopilació de vídeos de les catequesis sobre la velleza: «La gent gran, un regal pel futur de la humanitat», *Vatican News*, <http://bit.ly/3YXopIX>

DEU-ME LA FE DELS MEUS PARES

En començar aquesta pregària, de seguida m'ha vingut al cap aquella cançó que cantàvem a missa:

«Deu-me la fe dels meus pares:
pot ser el que em manca a mi».

I és que la fe, tot i ser un do de Déu, ens arriba a través del testimoni o de l'anunci de gent que ens ha precedit;
si hem tingut la sort de néixer en una família cristiana,
dels pares mateixos, però si no, igualment la fe ens ha arribat encarnada a través d'aquells que l'han professat abans de nosaltres.

Senyor ¿qui seria jo sense els pares que em van transmetre la fe?
¿Qui m'hagués parlat de tu sense les persones que m'han precedit?
¿Com et podria escoltar sense la veu dels profetes?

De totes aquestes generacions de persones de fe
hem heretat la Tradició i la Paraula i, potser,
la valentia d'un testimoni clar i humil,
que els va mantenir fermes i confiats malgrat les dificultats
i alegres i esperançats amb els signes de l'Esperit.
Els són la teva Església. Ells formen part de la nostra Església.

Senyor, som la teva Església que peregrina a la terra,
santa i pecadora com a humana i divina que és
i aplegada dels quatre punts de l'horitzó per la gràcia de l'Esperit.
Ajuda'm a sumar el meu humil testimoni a la llarga llista
dels qui m'han precedit, i fes-me digne del teu Amor i de la seva fe:
«Deu-me la fe dels meus pares:
pot ser el que em manca a mi».
Amén.

QUARESMA I CATECUMENAT

EDUARDO PIRE MAYOL

Una **perícope** és un fragment dels evangelis o de la Bíblia que tenen unitat pròpia, és a dir, tenen sentit en si mateix. Per exemple: una paràbola, una curació, un relat, un sermó de Jesús.

Amb la festivitat del Baptisme del Senyor acaba el temps de Nadal i entrem en l'anomenat «temps de durant l'any», traducció del *Tempus per annum* llatí. Es parla d'aquesta festa com a *frontissa* entre Nadal i el temps de durant l'any, perquè el diumenge següent és el II del temps de durant l'any (no el I diumenge) i, a més a més, la temàtica de la festivitat del Baptisme va íntimament unida a la solemnitat de l'Epifania, central en el temps natalici.

Després de recórrer durant cinc setmanes el temps de durant l'any, tot contemplant els misteris de la vida del Senyor, arribarem al temps de Quaresma. Com és sabut, en la litúrgia romana aquest temps litúrgic és l'únic que no comença amb les I Vespres del I diumenge, sinó que comença amb l'alba del dimecres anterior al I diumenge de Quaresma, el Dimecres de Cendra, que enguany ha estat el dimecres 22 de febrer, habitualment festivitat de la Càtedra de Sant Pere. La *Feria IV Cinerum* i els dies que segueixen fins al diumenge són el resultat de la comprensió dels dies quaresmals com a jornades penitencials però, alhora, conserven la dimensió pasqual dels diumenges. Per això, si obviem els cinc diumenges quaresmals, se sumen menys de quaranta dies, però, afegint els que van del dimecres al dissabte després de cendra, surten els càlculs.

Entrant en el temps quaresmal, els dos primers diumenges es proclamen, segons l'evangelista corresponent a cada cicle, els passatges de les temptacions de Jesús en el desert (*Mateu 4,1-11*) i la seva transfiguració en la muntanya (*Mateu 17,1-9*), respectivament.

En el cicle A que es segueix aquest any, respecte als diumenges III, IV i V de les lectures, ens trobem amb les perícopes evangèliques més antigues d'aquest temps litúrgic, les referides al procés baptismal.

Fotografia: Fons fotogràfic del CPL

En aquests tres diumenges es llegeixen tres passatges narrats per l'evangelista sant Joan amb una empremta baptismal important. Es tracta de la samaritana (*Joan 4,5-42*), el cec de naixement (*Joan 9,1-41*) i la resurrecció de Llätzer (*Joan 11,1-45*). Cal destacar que la Quaresma no acaba fins a la tarda del Dijous Sant, quan comença el preludi *in coena Domini* del Tridu Pasqual de la passió, mort i resurrecció del Senyor (Divendres Sant, Dissabte Sant i Diumenge de Resurrecció). Per tant, l'últim Diumenge de Quaresma no és el de la resurrecció de Llätzer (V de Quaresma), sinó el Diumenge de Rams. En la primera part de la celebració, de tipus mimètic, es proclama l'entrada de Jesús a Jerusalem sis dies abans de Pasqua (*Mateu 21,1-11*). En la segona part es proclama la passió del Senyor segons l'evangelista del cicle (*Mateu 26,14-27,66*) abans de l'esdeveniment salvífic del Divendres Sant, per a anar preparant als fidels a l'esdeveniment central de la història de la salvació.

En altres tradicions litúrgiques diferents de la romana, com l'ambrosiana o l'hispanomossàrab, en aquest últim diumenge quaresmal, el Diumenge de Rams, es proclamava l'evangeli, també baptismal, de la unció i sopar en Betània abans d'entrar a Jerusalem (*Joan 11,55-12,13*).

Suggeriments per als cants de cada diumenge o festa al nostre web:
<https://bit.ly/3LuoUT9>

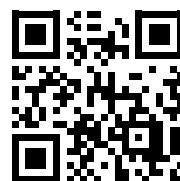
En castellà a <https://bit.ly/3cPOItN>

Temps de durant l'any, cicle A
Del 15 de gener al 19 de febrer de 2023

Quaresma, cicle A
Del 26 de març al 2 d'abril de 2023

Diiumenge	Primera lectura	Segona lectura	Evangelí
Segon diumenge 15 gener	T'he fet llum de tots els pobles <i>Isaïes 49,3.5-6</i>	Us desitjo la gràcia i la pau del Pare i de Jesucrist <i>1 Corintis 1,1-3</i>	Mireu l'Anyell de Déu, que pren el pecat del món <i>Joan 1,29-34</i>
Tercer diumenge 22 gener	El poble ha vist una gran llum <i>Isaïes 8,23b-9,3</i>	Que no hi hagi divisions entre vosaltres <i>1 Corintis 1,10-13.17</i>	Jesús anà a viure a Cafarnaüm <i>Mateu 4,12-23</i>
Quart diumenge 29 gener	Deixaré en el teu país un poble humil i pobre <i>Sofonies 2,3; 3,12-13</i>	Déu ha escollit els qui el món té per febles <i>1 Corintis 1,26-31</i>	Feliços els pobres en esperit <i>Mateu 5,1-12a</i>
Presentació del Senyor 2 febrer	El Senyor entrarà al seu temple <i>Malaquies 3,1-4</i>	Calia que es fes en tot semblant als germans <i>Hebreus 2,14-18</i>	Els meus ulls han vist el Salvador <i>Lluc 2,22-40</i>
Cinquè diumenge 5 febrer	Esclatarà en la teva vida una llum com la del matí <i>Isaïes 58,7-10</i>	Us vaig anunciar el Crist clavat a la creu <i>1 Corintis 2,1-5</i>	Vosaltres sou la llum del món <i>Mateu 5,13-16</i>
Sisè diumenge 12 febrer	Déu no mana a ningú que faci el mal <i>Siràcida 15,16-21</i>	Déu tenia la saviesa enclosa en el seu pla <i>1 Corintis 2,6-10</i>	Ja sabeu què van dir els antics, però jo us dic... <i>Mateu 5,17-37</i>
Setè diumenge 19 febrer	Estima els altres com a tu mateix <i>Levític 19,1-2.17-18</i>	Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu <i>1 Corintis 3,16-23</i>	Estima els enemics <i>Mateu 5,38-48</i>
Primer Diumenge 26 febrer	Creació i pecat dels primers pares <i>Gènesi 2,7-9; 3,1-7</i>	Ha abundat la gràcia <i>Romans 5,12-19</i>	Jesús dejuna durant quaranta dies i és temptat <i>Mateu 4,1-11</i>
Segon Diumenge 5 març	Vocació d'Abraham, pare del poble de Déu <i>Gènesi 12,1-4a</i>	Déu ens crida i ens il·lumina <i>2 Timoteu 1,8b-10</i>	La seva cara es tornà resplendent com el sol <i>Mateu 17,1-9</i>
Tercer Diumenge 12 març	Dona'ns aigua per a beure <i>Èxode 17,3-7</i>	Déu ha vessat en els nostres cors el seu amor <i>Romans 5,1-2.5-8</i>	Una font brollarà sempre per donar vida eterna <i>Joan 4,5-42</i>
Quart Diumenge 19 març	David és ungit rei d'Israel <i>1 Samuel 16,1b.6-7.10-13a</i>	Ressuscita d'entre els morts i Crist t'il·luminarà <i>Efesis 5,8-14</i>	El cec anà a Siloè, s'hi rentà i tornà veient-hi <i>Joan 9,1-41</i>
Cinquè Diumenge 26 març	Us infondré el meu esperit <i>Ezequiel 37,12-14</i>	L'Esperit de Jesús habita en vosaltres <i>Romans 8,8-11</i>	Jo soc la resurrecció i la vida <i>Joan 11,1-45</i>
Diumenge de Rams 2 abril	No he amagat la cara davant les ofenses <i>Isaïes 50,4-7</i>	Jesucrist s'abaixà. Per això Déu l'ha exalçat <i>Filipencs 2,6-11</i>	La Passió de nostre Senyor Jesucrist <i>Mateu 26,14-27,66</i>

Podeu accedir als comentaris de les lectures del temps corresponent escanejant el codi QR o seguint aquest enllaç: <https://bit.ly/3XSIY8X>

Cent setanta anys i quaranta dies

DOLORES ALEIXANDRE PARRA

La xifra correspon a la suma aproximada de les edats del trio format per Simeó, Anna i el nen Jesús. I és que, tot i que Lluç esmenta noms de grans personatges de la política d'aleshores –Herodes, Cèsar August, Arquelau, Filip...– en l'escena de la presentació del nen en el temple el situa entre dues persones de fiar, un home i una dona amb noms preciosos: Simeó, «el qui escolta», i Anna, «l'agraciada». Per a aquest parell d'ancians, això de pujar cada dia al temple devia formar part de la seva rutina, encara que, això sí, emprant cada vegada més temps en el recorregut: «Cada dia distingixo pitjor aquest renoi de grans», deia Simeó. «No et queixis –responia Anna– que pujar-los amb artritis és molt pitjor» Ell tenia una fama boníssima i se'l considerava «un home just i pietós, que esperava que Israel seria consolat i tenia el do de l'Esperit Sant», reconeix Lluç. Ella tampoc es quedava curta: es diu d'ella que era ni més ni menys que profetessa, però tot seguit se la vincula a personatges barons, com no podia ser d'altra manera, i més en aquell

temps. Estava viuda, i «mai no es movia del temple i donava culte a Déu nit i dia amb dejunis i pregàries». Així, era una profetessa un xic especial, per la dedicació a rondar pel temple i els seus horaris, quan els profetes havien estat prou reticents en els assumptes del culte. Però l'escena ens guarda una sorpresa final i desvetlla quin tipus de profetisme era el d'Anna. Simeó havia anat aquell dia al temple, empès per l'Esperit Sant, i es trobà Josep i Maria amb el nen, una família de pobres galileus fent cua per les ofrenes amb la seva gabieta de dos colomins (el pressupost no donava per a un anyell). Segurament, es posaren a parlar i a Simeó li va caure bé el nen i l'agafà en braços –«¿Què fa un nen com tu en un temple com aquest?»– i sentí que li reverdia tot l'ésser, com si se l'omplissin els ulls d'espelmes i els seus genolls vacil·lants recobressin vigor. Li va marxar tota la por a la mort i era com si, en lloc de sostenir ell el nen, fos aquest qui el sostingués a ell. Just aleshores –l'Esperit estava molt actiu aquell matí– Anna

«es va presentar en aquell mateix moment i donava gràcies a Déu i parlava de l'infant a tots els qui esperaven que Jerusalem seria alliberada». A ella, el nen li havia despertat el seu profetisme i decidí que s'havien acabat els dejunis, les penitències i les vigílies, així que es posà un mocador blanc al cap i, com si fos una àvia de la *Plaza de Mayo*, donava voltes al voltant del temple amb la imatge del nen gravada en les seves pupil·les i dient a tot el món com era. I potser sentí, com ho podem sentir nosaltres si ens trobem amb el Nen, que havia arribat per fi a ella mateixa.